

MAKTABGACHA TA'LIM TIZIMI XODIMLARINING XIZMATDAGI XULQ-ATVORINING ASOSIY PRINSIPLARI VA QOIDALARI

Muallif: **Hotamova G. O.**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI
SAMARQAND TUMAN MAKTABGACHA TA'LIM BO'LIMI
Uslubiy ko'rsatma

Samarqand-2022

Ushbu qo'llanmada maktabgacha ta'lim tizimi xodimlarning axloqiy xulq-atvorini shakllantirish usullari va vositalari, maktabgacha ta'lim tizimi xodimlarining xizmatdagi xulq-atvori hamda uning asosiy tamoyillari va qoidalar, shuningdek, maktabgacha ta'lim tizimida odob-axloq qoidalariga rioya etilishini takomillashtirish chora-tadbirlari yoritilgan.

MUNDARIJA

Kirish.....	4
Maktabgacha ta'lim tizimi xodimlarning axloqiy xulq-atvorini shakllantirish usullari va vositalari....	6
Maktabgacha ta'lim tizimi xodimlarning xizmatdagi xulq-atvorining asosiy tamoyillari va qoidalar.....	10
Maktabgacha ta'lim tizimida odob-axloq qoidalariga rioya etilishini takomillashtirish chora-tadbirlari.....	16
Xulosa.....	23
Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.....	25

Kirish

Har bir sohani o'zining etiket qoidalar mavjud. Maktabgacha ta'lim tizimi xodimlarining ham xizmatdagi odob axloq qoidalar mavjud bo'lib, mazkur odob-axloq qoidalar O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirining 2021-yilning 11-yanvardagi "O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi tizimida odob-axloq qoidalariga rioya etilishini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 11-sonli buyrug'i asosida tasdiqlangan. Mazkur buyruq asosida maktabgacha ta'lim tashkilotlarining ham odob-axloq qoidalar tasdiqlangan bo'lib, tizim xodimlari mazkur qoidalar asosida faoliyat yuritib kelmoqda. Maktabgacha ta'lim tizimi xodimlari o'z faoliyatlarida bir qator xulq-atvorning asosiy tamoyillari va qoidalariga rioya etishlari shart. Xodimlar o'z faoliyatlarida qonuniylik, fuqarolarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarining ustuvorligi, vatanparvarlik va xizmat burchiga sodiqlik, davlat va jamiyat manfaatlariga sadoqat, adolat, halollik va xolislik, professionallik va kompetentlik, samaradorlik va tejamkorlik kabi qoidalariga rioya etishlari shart. Odob-axloq qoidalar tizimida xodimlarning o'z majburiyatlarini bajarishda amal qilishi lozim bo'lgan vazifalardan iboratdir.

Maktabgacha ta'lim tizimi xodimlarning axloqiy xulq-atvorini shakllantirish usullari va vositalari

Maktabgacha ta'lim tizimida odob-axloq qoidalariga amal qilishda eng avvalo, tizimda rahbarlik qilayotgan rahbarning birinchi navbatda o'z odob-ahloq normalarini bajarishi va o'zi rahbarlik qilib kelayotgan jamoada namuna bo'lishini ta'minlashi lozim. Maktabgacha ta'lim tizimi muassasalarining rahbarlari ish jarayonida xodimlarning axloqiy xulq-atvorini shakllantirishlari va ularning ishga bo'lgan munosabatlarini o'zgartirishlari, jamoatchilik qobiliyatlarini shakllantirishlari lozim.

Maktabgacha ta'lim vazirligi tizimi rahbarlari xodimlarning axloqiy xulq-atvorini shakllantirishda quyidagilarga majburdirlar:

o'z mansab majburiyatlarini bajarishda "Odob-axloq Qoidalar"da belgilangan axloq normalari va tamoyillarga so'zsiz rioya qilinishida shaxsiy namuna ko'rsatish;

xodimlar bilan o'zaro munosabatlarda halol bo'lish, ularning takliflari, g'oyalari, talablari va shikoyatlariga o'z vaqtida javob berish;

kamsitishga oid siyosatga yo'l qo'ymaslik va xodimlarga mehnatga haq to'lash va xizmat bo'yich ko'tarilishida teng huquq va imkoniyatlarga kafolat berish;

xodimlarga ularning hayoti va sog'lig'iga zarar yetkazmaydigan sharoitlarni yaratish;

xodimlar bilan munosabatlarini uzoq muddatli hamkorlik qilish, maqsadlar umumiyligi, o'zaro manfaatlarini hurmat qilish va hisobga olish, ijtimoiy sheriklik asosida o'rnatish;

manfaatlar to'qnashuvini oldini olish va hal qilish bo'yicha o'z vaqtida birlamchi choralarni ko'rish;

korruptsiyani oldini olish, shuningdek, korruptsiyaga qarshi kurashishda faol qatnashadigan xodimlarni himoya qilish va rag'batlantirish bo'yicha choralar ko'rish;

vazifalar doirasini aniq belgilab olish, bo'ysinuvchi xodimlar o'rtasida ularning mansabi va kasbiy layoqatidan kelib chiqib taqsimlash, xodimlarning lavozim majburiyatlari doirasidan chetga chiqadigan vazifalarni bermaslik;

xodimni asossiz ravishda rag'batlantirish va lavozim bo'yicha ko'tarilishiga yo'l qo'ymaslik, shuningdek, g'ayrihuquqiy harakatlarga e'tibor bermaslikka qarshi choralar ko'rish (masalan, xodimlar tomonidan o'z faoliyatidagi kamchiliklarni bartaraf etish uchun yetarli darajada choralar ko'rilmassligi);

xodimlarni majburiy mehnatda, jumladan, shahar hududlarini obodonlashtirishda, mavsumiy qishloq xo'jaligi ishlarida, shuningdek, boshqa mavsumiy tadbirlarda qatnashishlarini oldini olish (tegishli tashkilot hududida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti yoki Vazirlik Mahkamasining tegishli qarori bilan xavfsizlik standartlariga qat'iy rioya qilingan holda ixtiyoriy shanbalik tashkil etilgan hollar bundan mustasno);

xodimlarini samarali boshqarish, ular tomonidan tizim mol-mulki va moliyaviy resurslari bilan ehtiyotkor va tejamkor munosabatda bo'lishlarini kuzatish;

o'ziga bo'ysinuvchi xodimlar tomonidan mazkur Qoidalar buzilishini oldini olishga bo'lgan harakatsizligi uchun javob berish.

Vazirlik tizim muassasalarining rahbarlari o'ziga bo'ysinuvchi xodimlar bilan munosabatlarda professional, halol va adolatli xulq-avtor namunasi bo'lishi, qulay ish muhitini yaratishi hamda tizimda ijobiy ma'naviy-psixologik muhitni shakllantirishga ko'maklashishlari lozim.

Vazirlik tizimi rahbarlari nepotizm, favoritizm, maxilliychilik, homiylik, urug'-aymoqchilik va boshqa belgilarga ko'ra xodimlarni yollash, rotatsiya qilish, lavozimga tayinlash, rag'batlantirish yoki jazolash, shuningdek, ularga boshqacha sub'ektiv munosabatda bo'lishga yo'l qo'ymasliklari kerak.

Maktabgacha ta'lim tizimi xodimlarning xizmatdagi xulq-atvorining asosiy tamoyillari va qoidalari

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligining 2021-yil 11-yanvardagi 11-sonli buyrug'ining 1-ilovasi bilan tasdiqlangan O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi tizimi xodimlarining o'dob-axloq qoidalarida tizim xodimlarining xizmatdagi xulq-atvorining asosiy qoidalari va tamoyillari ko'rsatilgan bo'lib, ular quyidagilardan iborat:

qonuniylik – vazirlik tizimi xodimlari O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga so'zsiz rioya qiladilar hamda o'z xizmat majburiyatlarini mansab yo'riqnomalari, mehnat shartnomalari, ichki hujjatlar va O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga muvofik bajaradilar;

fuqarolarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlarining ustuvorligi – fuqarolarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlari vazirlik tizimining oliy qadriyati bo'lib hisoblanadi, soha xodimlari fuqarolarning huquqlari, erkinliklari va qonuniy manfaatlari buzilishiga yo'l qo'ymaydilar va qonunbuzarlik bo'lgan hollarda ularni tiklashga ko'maklashadilar.

vatanparvarlik va xizmat burchiga sodiqlik – vazirlik tizimi xodimlari o'z faoliyatini ma'naviy va vatanparvarlik qadriyatlari, Vatanga sadoqat, xizmat burchiga sodiqlik asosida jamiyatning tizimga bo'lgan talabini ifodalagan holda amalga oshiradilar. Vazirlik tizimi xodimlari o'z xizmat burchlarini shaxsiy xayrihoxlik, o'z manfaatlari va mafkuraviy qarashlaridan qat'iy nazar bajaradilar;

davlat va jamiyat manfaatlariga sadoqat – maktabgacha ta'lim tuzilmalari va tashkilotlarining xodimlari o'z xizmat majburiyatlarini vijdonan bajarishga hamda davlat va jamiyat manfaatlarini ko'zlashga to'sqinlik qiladigan shaxsiy manfaatdorligi ta'siri bilan bog'liq har qanday harakatlardan o'zlarini tiyishlari lozim;

adolat, xalollik va xolislik – vazirlik tizimiga murojaat qilgan barcha shaxslarga nisbatan adolatli, xalol va xolis munosabatda bo‘lishni ta’minlaydilar;

professionallik va kompetentlilik – vazirlik tizimi xodimlari tizimning asosiy qadriyati bo‘lib hisoblanadi, ularning malakasi, ishonchi, ezgu niyati, hamkorligi va jamoaviy ruhi qo‘yilgan maqsadlarga erishish hamda sohani takomillashtirish imkonini beradi. Vazirlik tizimi xodimlari professionallik, benuqson ishchanlik obrusi, jamoada qulay ma’naviy va ruhiy muhitni yaratishda yordam berish, shuningdek, hamkasblari bilan samarali bilim va tajriba almashishni ta’minlashi majburiydir;

samaradorlik va tejamkorlik – vazirlik tizimi o‘z faoliyati samaradorligini oshirishni, jumladan, erishilishi jamiyat va davlat farovonligini oshirish imkonini beradigan strategik vazifalardan biri sifatida ichki boshqaruv, fuqarolar, tashkilotlar va davlat organlari bilan o‘zaro aloqalar tizimini takomillashtirish, innovatsion texnologiyalarni tadbiq etish va boshqa yo‘llar bilan doimiy ravishda ko‘rib chiqadilar. Soha xodimlari, o‘z navbatida, tizimning mulkiga, o‘zining va boshqa xodimlarning vaqtiga mas’uliyat va ehtiyotkorlik bilan yondashadilar.

O‘ziga bo‘ysunuvchi xodimlarning axloqiy xulq-atvorini shakllantirishda quyidagilarga asosiy e’tiborni qaratish zarur:

- o‘z mansab majburiyatlarini bajarishda xodimlarining odob-axloq qoidalari”da belgilangan odob-axloq normalari va tamoyillariga so‘zsiz rioya qilinishida shaxsiy namuna ko‘rsatish;
- xodimlar bilan o‘zaro munosabatlarda halol bo‘lish, ularning takliflari, g‘oyalari, talablari va shikoyatlariga o‘z vaqtida javob berish;

- kamsitishga oid siyosatga yo‘l qo‘ymaslik va xodimlarga mehnatga haq to‘lash va xizmat bo‘yicha ko‘tarilishida teng huquq va imkoniyatlarga kafolat berish;

- xodimlarga ularning hayoti va sog‘lig‘iga zarar yetkazmaydigan sharoitlarni yaratish;

- xodimlar bilan munosabatlarini uzoq muddatli hamkorlik qilish, maqsadlar umumiyligi, o‘zaro manfaatlarni hurmat qilish va hisobga olish, ijtimoiy sheriklik asosida o‘rnatish;

- manfaatlar to‘qnashuvini oldini olish va hal qilish bo‘yicha o‘z vaqtida birlamchi choralarni ko‘rish;

- korrupsiyani oldini olish, shuningdek, korrupsiyaga qarshi kurashishda faol qatnashadigan xodimlarni himoya qilish va rag‘batlantirish bo‘yicha choralar ko‘rish;

vazifalar doirasini aniq belgilab olish va bo‘ysunuvchi xodimlar o‘rtasida ularning mansabi va kasbiy layoqatidan kelib chiqib taqsimlash, xodimlarning lavozim majburiyatlari doirasidan chetga chiqadigan vazifalarni bermaslik;

- xodimni asossiz ravishda rag‘batlantirish va lavozim bo‘yicha ko‘tarilishiga yo‘l qo‘ymaslik, shuningdek, g‘ayrihuquqiy harakatlarga e’tibor bermaslikka qarshi choralar ko‘rish (masalan, xodimlar tomonidan o‘z faoliyatidagi kamchiliklarni bartaraf etish uchun yetarli darajada choralar ko‘rilmasligi);

- xodimlarni majburiy mehnatda, jumladan, shahar hududlarini obodonlashtirishda, mavsumiy qishloq xo‘jaligi ishlarida, metall qoldiqlarini yig‘ishda, shuningdek, boshqa mavsumiy tadbirlarda qatnashishlarini oldini olish (tegishli tashkilot hududida O‘zbekiston Respublikasi Prezident yoki Vazirlar Mahkamasining tegishli qarori bilan xavfsizlik standartlariga katiy rioya qilingan holda ixtiyoriy shanbalik tashkil etilgan hollar bundan mustasno);

- xodimlarni samarali boshqarish, ularning tizim mol-mulki va moliyaviy resurslari bilan ehtiyotkor va tejamkor munosabatda bo‘lishlarini kuzatish;

- o‘ziga bo‘ysunuvchi xodimlar tomonidan mazkur qoidalar buzilishini oldini olishga bo‘lgan harakatsizligi uchun javob berish.

- vazirlik tizimi rahbarlari o‘ziga bo‘ysunuvchi xodimlar bilan munosabatlarda professional, halol va adolatli xulq-avtor namunasi bo‘lishi, qulay ish muhitini yaratishi hamda sohada ijobiy ma’naviy-psixologik muhitni shakllantirishga ko‘maklashishlari lozim.

- vazirlik tizimi rahbarlari nepotizm, favoritizm, mahalliychilik, homiylik, urug‘-aymoqchilik va boshqa belgilarga ko‘ra xodimlarni yollash, rotatsiya qilish, lavozimga tayinlash,

rag‘batlantirish yoki jazolash, shuningdek, ularga boshqacha sub‘ektiv munosabatda bo‘lishga yo‘l qo‘ymasliklari kerak.

Maktabgacha ta‘lim tizimida odob-axloq qoidalariga rioya etilishini takomillashtirish chora-tadbirlari O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta‘lim vazirligining “O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta‘lim vazirligi tizimida odob-axloq qoidalarida rioya etilishini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Buyrug‘i (2021-yil 11-yanvardagi 11-sonli buyrug‘i)da maktabgacha ta‘lim tizimida odob-axloq qoidalariga rioya etilishini takomillashtirish chora-tadbirlari belgilangan.

Vazirlik tizimi xodimlari o‘z xizmat majburiyatlarini bajarishda quyidagilarga majburlirlar:

- O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va qonunlari, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalari qarorlariga rioya qilish, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari, qarorlari va farmoyishlari, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari va farmoyishlari, vazirlik Hay‘ati qarorlari, vazirning buyruqlari va ichki idoraviy hujjatlarini bajarish;

- o‘z xizmat majburiyatini vijdonan va professional darajada bajarish;

- yuqori turuvchi davlat organlari va mansabdor shaxslari tomonidan o‘z vakolati doirasida qabul qilingan farmoyishlarni o‘z vaqtida va sifatli ijro etish;

- o‘z faoliyatini qonunchilik va ichki hujjatlarda belgilangan kompetensiya doirasida amalga oshirishi;

- o‘z xizmat majburiyatlarini bajarayotganda fuqarolar va boshqa shaxslarni kamsitmaslik, ular ta‘siridan o‘z mustaqilligini saqlab qolish, fuqarolar huquqlari, majburiyatlari va qonuniy manfaatlarini hisobga olish;

- xizmat majburiyatlarini bajarishga to‘sqinlik qilishi yoki ularni bajarishda biron-bir shaxsiy, mulkiy yoki boshqa manfaatlarga taalluqli bo‘lishi mumkin bo‘lgan harakatlardan o‘zini tiyish;

- xizmat majburiyatlarini samarali bajarish uchun zarur bo‘lgan bilim va ko‘nikmalarni doimiy asosda oshirish;

- o‘z vakolatlaridan davlat organlari, boshqa tashkilotlar yoki ular mansabdor shaxslari faoliyatiga noqonuniy aralashish maqsadida foydalanmaslik;

- turli etnik, ijtimoiy guruhlar va konfessiyalarning madaniy va boshqa xususiyatlarini hisobga olib, ijtimoiy barqarorlik, millatlar va konfessiyalararo totuvlikka ko‘maklashgan holda O‘zbekiston Respublikasi va boshqa mamlakatlar xalqlarining urf-odatlarini va an‘analarini xurmat qilish;

- xodimlar tomonidan o‘z xizmat majburiyatlarini vijdonan bajarishga shubha o‘yg‘otishi mumkin bo‘lgan xulq-avtordan o‘zini tiyish va o‘z obrusi yoki soha nufuzini tahdid ostiga olishi mumkin bo‘lgan vaziyatlarni oldini olish;

- egallab turgan lavozimi, jinsi, irqi, millati, tili, dini, ijtimoiy kelib chiqishi, e‘tiqodi, shaxsi va ijtimoiy mavqeidan qat‘iy nazar, yuqori darajada ma‘naviy-axloqiy sifatlariga ega bo‘lish, hamkasblariga, fuqarolarga va boshqa uchinchi shaxslarga xurmat, xushmuomalalik va xayrixohlik bilan munosabatda bo‘lish;

- maktabgacha ta‘lim tizimi ishi to‘g‘risida jamoatchilikni xabardor qilish yuzasidan ommaviy axborot vositalari vakillari faoliyatiga xurmat bilan munosabatda bo‘lish, shuningdek, belgilangan tartibda ishonchli ma‘lumotlarni olishga ko‘maklashish;

- maxfiy axborotdan faqat xizmat maqsadlarida foydalanish, shuningdek, maxfiy axborot va shaxsiy ma‘lumotlarni nobud qilish, yo‘qotish, o‘zgartirish, oshkor qilish, zarar yetkazish, ruxsatsiz foydalanish xavfidan tegishli darajada himoya qilinishini ta‘minlash;

- haqoratli, hurmatsiz va kamsituvchi xulq-atvorda bo‘lishga, shuningdek, maktabgacha ta‘limi tuzilmalari hamda tashkilotlari va/yoki ular xodimlarining obro‘sigalarga putur yetkazadigan zo‘ravonlik yoki yolg‘on mish-mishlarni tarqatilishiga yo‘l qo‘ymaslik;

o‘z xizmat majburiyatlarini bajarayotganda xizmat xonalari, davlat mulki, moddiy-texnik bazadan hamda tizimni boshqa mulkidan faqat xizmat maqsadlarida foydalanish;

- xatlar va xizmat xabarlarini yetkazish va olishning tizimda belgilangan qoidalariga rioya qilishi;
 - qonunbuzarlik sodir etishga undab oʻziga murojaat qilgan holatlar, shuningdek, vazirlik tizimi boshqa xodimlari tomonidan sodir etilgan va oʻziga maʼlum boʻlgan har qanday qonunbuzarlik holatlari hakida oʻz rahbari yoki boshqa vakolatli shaxslarni zudlik bilan xabardor qilish;
 - tizimdagi yangi va boshqa xodimlarga zarur amaliy va uslubiy yordam koʻrsatish, hamkasblarini ularning kasbiy intilishlarida qoʻllab-quvvatlash;
 - mehnat intizomiga rioya qilish va ish vaqtidan samarali foydalanish, ish joyida va/yoki oʻz xizmat majburiyatlarini bajarishda alkogol, giyoxvand va boshqa taqiqlangan vositalarni isteʼmol qilishdan, shuningdek, ish joyida alkogol yoki giyoxvand vositalar taʼsirida boʻlish holatidan voz kechish va bunday holatlarga yoʻl qoʻymaslik;
 - hamkasblari va boshqa shaxslardan tanqidni tugʻri qabul qilish, shuningdek, xolis eʼtirozlar boʻlganda xulq-atvorini oʻzgartirish;
 - berilgan vazifalarni bajarishga ijobiy taʼsir koʻrsatadigan tinch emotsional holatda boʻlish.
- Siyosiy, iqtisodiy maqsadga muvofiqlik, shuningdek, shaxsiy va boshqa subʼektiv sabablar xodim tomonidan mazkur qoidalar talablarini buzishga asos boʻlib hisoblanmaydi.
- Mehnat shartlari va xizmat turidan kelib chiqib, xodimning oʻz xizmat majburiyatlarini bajarishida tashqi koʻrinishi fuqarolar tomonidan ommaviy hokimiyatni xurmat qilishga koʻmaklashishi, umumqabul qilingan ish uslubiga muvofiq boʻlishi va rasmiylik, kamtarlik va intizomlilikni alohida taʼkidlashi lozim.
- Xodimlar ishdan boʻsh vaqtlarida umumqabul qilingan odob-axloq normalariga rioya qilishlari va axloqqa zid keluvchi xulq-atvordan oʻzlarini tiyishlari kerak.
- Tizimi xodimlariga xodim oʻz xizmat majburiyatlarini bajarish bilan bogʻliq holda jismoniy va yuridik shaxslardan biron-bir sovgʻa yoki ish muomalasida mehmondoʻstlikning belgilari, qarz, kafolatlar, kafilliklar, mukofotlar shaklida ragʻbatlantirish vositalarini, naqd pul mablagʻlari yoki ularning ekvivalenti, qimmatli qogʻozlar koʻrinishida moddiy yordam qabul qilish taqiqlanadi.

№	Chora-tadbirning nomi	Oʻtkaziladigan joyi va vaqti	Masʼullar	Amalga oshirish mexanizmlari
1				
2				
3				
4				
5				

Xulosa

Jamiyatning turli bosqich va jarayonlarida amalga oshiriladigan hech bir rasmiy, siyosiy, madaniy, iqtisodiy va boshqa munosabatlar odob qoidalarisiz amalga oshirilmaydi.

Axloq-odob qoidalari – bu jamiyat hayotining barcha qatlamlarida turli shakllarda namoyon boʻluvchi huquqiy, axloqiy, anʼanaviy va shu kabi odamlarning xulq-atvori, xatti-harakatlariga xizmat qilgan qatʼiy normalar, tavsiyalar, talablar yigʻindisidir.

Odob-axloq qoidalari Maktabgacha taʼlim tizimi xodimlarini yuksak huquqiy ong, Oʻzbekiston Respublikasining Konstitusiyasi, qonunlari va boshqa normativ-huquqiy hujjatlariga, fuqarolarning huquq va erkinliklariga qatʼiy rioya qilish ruhida tarbiyalashga hamda huquqbuzarlikning oldini olishga, ular sodir etilishining sabab va shart-sharoitlarini bartaraf etishga qaratilgan boʻlib, ular oʻz navbatida egallab turgan lavozimidan qatʼi nazar Maktabgacha taʼlim tizimi xodimlarining kasbiy odob-axloqining umumiy prinsiplari va xizmatdagi xulq-atvorining asosiy qoidalari yigʻindisidan iboratdir.

Shuningdek, Odob-axloq qoidalarida Maktabgacha ta'lim tizimi xodimlari tomonidan yuqoridagi prinsiplar doirasida o'z kasbiy faoliyatini amalga oshirishda qat'iy majburiyatlar belgilab beradi.

Maktabgacha ta'lim tizimi xodimlari xizmatdan tashqari vaqtda umumiy qabul qilingan odob-axloq normalariga rioya etishlari, g'ayriijtimoiy xatti-harakatlarga yo'l qo'ymasligi lozimligi belgilab berilgan.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.-T.: "O'zbekiston", 2019.
2. Mirziyoyev Sh.M. "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" "O'zbekiston", 2017
3. Mirziyoyev Sh.M. "Buyuk kelajagamizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" "O'zbekiston", 2017.
4. Mirziyoyev Sh.M. "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik-har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" "O'zbekiston", 2017.
5. Mirziyoyev Sh.M. "Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" "O'zbekiston", 2017.
6. <https://uz.wikipedia.org/wiki/Xulq>.